CREG

Commissie voor de Regulering
van de Elektriciteit en het Gas

Advies

(A)2030
6 december 2019

Advies met betrekking tot het ontwerpvoorstel van koninklijk besluit dat de berekeningsmethodologie van de capaciteit en de parameters voor de veilingen in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme vastlegt, dat op 22 november 2019 door Elia werd bezorgd

Artikel 7*undecies*, § 2, 1e lid van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

CREG - Nijverheidsstraat 26-38, 1040 Brussel, België
T +32 2 289 76 11 - F + 32 2 289 76 09 - www.creg.be

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 2
INLEIDING 3
1. Algemeen voorbehoud 3
2. Wettelijk kader 4
2.1. Belgisch wettelijk kader 4
2.2. Europees wettelijk kader 6
3. Antecedenten 9
4. Belangrijkste bezwaren tegen het voorstel 10
4.1. Ontoereikende uitvoering van artikel 7*undecies*, § 2 10
4.2. Onwetendheid over de Elektriciteitsverordening 11
4.3. Onwetendheid over het niveau van bevoorradingszekerheid dat door de wet werd vastgelegd 14
4.4. Gedeeltelijke tekortkoming van de wettelijke basis 15
5. Systematische toelichtingen 16
5.1. Titel 16
5.2. Verslag aan de Koning 16
5.3. Artikel 2 17
5.4. Artikel 3 19
5.5. Artikel 4 19
5.6. Artikel 5 20
5.7. Artikel 6 20
5.8. Artikel 7 21
5.9. Artikel 8 22
5.10. Artikel 9 22
5.11. Artikel 10 22
5.12. Artikel 11 22
5.13. Artikel 12 23
5.14. Artikel 13 23
5.15. Artikel 14 23
5.16. Artikel 15 24
5.17. Artikel 17 24
5.18. Artikel 18 25
5.19. Artikel 19 26
6. Conclusie 26
BIJLAGE 1 27

INLEIDING

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) formuleert in dit document een advies over een ontwerpvoorstel van koninklijk besluit dat de methodologie voor de berekening van de capaciteit en de parameters voor de veilingen in het kader van het capaciteits-vergoedingsmechanisme vastlegt (hierna het "voorstel van koninklijk besluit" genoemd).

De adviesvraag werd door Elia geformuleerd en werd per brief per drager met ontvangstbewijs van 22 november 2019 ingediend. De brief bevatte het voorstel van koninklijk besluit evenals een ontwerp van Verslag aan de Koning, dat ook door Elia was opgesteld. Het voorstel en het Verslag aan de Koning zijn als bijlage bij dit advies bijgevoegd.

Het advies bestaat uit zes delen. Het eerste deel formuleert een algemeen voorbehoud; het tweede zet het toepasselijke wettelijke kader uiteen; het derde vermeldt de antecedenten van dit advies; het vierde formuleert de belangrijkste bezwaren tegen het ontwerpvoorstel; het vijfde analyseert het ontwerpvoorstel artikel per artikel en het zesde en laatste deel bevat de conclusie.

Het advies werd door het Directiecomité goedgekeurd tijdens zijn zitting van 6 december 2019.

1. ALGEMEEN VOORBEHOUD

1. Artikel 23, § 2, vierde lid van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna de "Elektriciteitswet" genoemd): "*Het directiecomité* [van de CREG] *overhandigt zijn adviezen en voorstellen aan de minister binnen veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek, behalve wanneer de minister een langere termijn bepaalt. De minister kan een kortere termijn bepalen voor adviezen aangevraagd in het kader van de artikelen 19 en 32"*[1]. Als geen andere termijn wordt afgesproken, kan ook voor de adviesvraag geformuleerd door de netbeheerder, de wettelijke termijn van veertig kalenderdagen worden gehanteerd conform artikel 7*undecies*, § 2, tweede lid van de Elektriciteitswet.

2. Uit de brief van Elia van 22 november blijkt dat deze laatste het advies van de CREG tegen 6 december 2019 vraagt, waarbij de termijn wordt verantwoord door de noodzaak om het Belgische mechanisme voor de capaciteitsvergoeding (CRM) "voor het einde van dit jaar" aan de Europese Commissie bekend te maken. In plaats van de veertig dagen die door de Elektriciteitswet worden voorzien, beschikt de CREG in dit geval slechts over twaalf dagen om haar advies te formuleren, waarbij de termijn pas begint te lopen vanaf de eerste werkdag na de ontvangst van de vraag. Merk overigens op dat de kennisgeving over het mechanisme vóór het einde van het jaar 2019, die door Elia wordt ingeroepen, met geen enkele wettelijke noodzaak overeenstemt.

3. In haar eerder vermelde brief van 22 november vermeldt Elia publieke raadplegingen die tot een aantal *Design Notes* hebben geleid, waarin de beginselen worden vermeld die in het voorstel van koninklijk besluit zouden moeten worden opgenomen. De CREG stelt vast dat Elia voor bepaalde

[1] De artikelen 19 en 32 van de Elektriciteitswet voorzien respectievelijk adviezen van de CREG over de voorstellen van koninklijk besluit (i) die bepalen *"in welke mate en tegen welke voorwaarden de bepalingen van deze wet van toepassing zijn op producenten of tussenpersonen die ressorteren onder Staten die geen lid zijn van de Europese Unie"* en (ii) die betrekking hebben op "*de nodige beschermingsmaatregelen, met inbegrip van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen van deze wet*", *"in geval van een plotse crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van het transmissienet wordt bedreigd"*.

punten van het voorgestelde koninklijke besluit fundamenteel is afgeweken van de inhoud van de *Design Notes*, zonder dat die wijzigingen worden verantwoord in het Verslag aan de Koning of in een nieuwe versie van de *Design Notes* die samen met het voorstel van koninklijk besluit werden bezorgd. Het aangekondigde raadplegingsverslag werd bovendien niet samen met het voorstel opgestuurd, waardoor er - gezien de uitermate krappe termijn voor de opstelling van dit advies - geen rekening mee kan worden gehouden[2].

De CREG stelt bovendien vast dat bepaalde elementen van het voorstel nooit ter raadpleging werden voorgelegd (en dan in het bijzonder de bepalingen van hoofdstuk II van het voorstel).

4. Merk ook op dat bepaalde elementen van het *Design* van het CRM op het moment dat dit advies wordt opgesteld, nog grotendeels onzeker zijn en dat tot op de dag van vandaag geen enkel formeel tekstvoorstel aan de CREG werd bezorgd. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de deelnamevoorwaarden van de rechtstreekse en de onrechtstreekse buitenlandse capaciteiten[3].

5. Uit het voorgaande blijkt dat dit advies in een bijzonder korte termijn werd opgesteld op basis van gedeeltelijke informatie terwijl, gezien het belang en de complexiteit van de materie, het integendeel wenselijk zou zijn geweest dat de CREG had kunnen beschikken over een realistische termijn om haar advies op te stellen en over alle nuttige informatie op het moment dat de adviesvraag werd ingediend.

In die omstandigheden kan het eventuele ontbreken van opmerkingen in dit advies over de ene of de andere bepaling van het voorstel van koninklijk besluit niet worden beschouwd als een instemming van de CREG, rekening houdend meer bepaald met de bevoegdheden die de Elektriciteitswet haar in deze materie toekent en die later zullen moeten worden uitgeoefend.

2. WETTELIJK KADER

2.1. BELGISCH WETTELIJK KADER

6. Artikel 7*undecies*, § 2, eerste lid van de Elektriciteitswet, dat door de wet van 22 april 2019 werd ingevoegd, voorziet meer bepaald het volgende:

> *"Op basis van een methode die wordt vastgesteld door de Koning, op voorstel van de netbeheerder, opgesteld na raadpleging van de marktspelers en na advies van de commissie, stelt de netbeheerder, na raadpleging van de marktspelers over met name de basishypotheses, de twee volgende verslagen op:*
>
> *1° een eerste verslag […] dat de berekeningen bevat van het noodzakelijke capaciteitsvolume en het aantal uren tijdens dewelke deze capaciteit gebruikt zal worden ten behoeve van de toereikendheid, met het oog op het verzekeren van het vereiste niveau aan bevoorradingszekerheid zoals bepaald in paragraaf 3, voor de veilingen van één jaar en van vier jaar vóór de periode van capaciteitslevering. Dit verslag omvat eveneens een voorstel voor een minimaal te reserveren volume voor de veiling die één jaar voor de periode van capaciteitslevering plaatsvindt. Dit minimaal te reserveren volume is minstens gelijk aan de capaciteit die gemiddeld minder dan 200 draaiuren heeft per jaar teneinde de totale piekcapaciteit af te dekken; en*

[2] Elia heeft dit verslag op 29 november 2019 op zijn website gepubliceerd.

[3] Op 29 november 2019 werd wel een informele adviesvraag per mail aan de CREG bezorgd.

2° een tweede verslag dat een voorstel bevat van parameters, berekend op basis van het volume bedoeld in het 1°, die noodzakelijk zijn voor de organisatie van de veiling van vier jaar vóór de periode van capaciteitslevering, met name de vraagcurve, de prijslimiet(en), de referentieprijs, de uitoefenprijs en de reductiefactoren. Dit verslag bevat eveneens de noodzakelijke aanpassingen voor de veiling van één jaar vóór de periode van capaciteitslevering. "

Dit advies werd opgesteld in toepassing van die bepaling.

7. Paragraaf 3 van dit artikel 7*undecies* bepaalt het volgende:

"§ 3. Het te bereiken niveau van bevoorradingszekerheid dat wordt vooropgesteld voor het capaciteitsvergoedingsmechanisme, komt overeen met de vraagcurve, die gekalibreerd wordt met als referentie:

1° desgevallend, de geharmoniseerde normen vastgesteld door de in deze aangelegenheid bevoegde Europese instellingen;

2° bij het ontbreken van geharmoniseerde normen op Europees niveau, desgevallend de geharmoniseerde normen vastgesteld op regionaal niveau, inzonderheid op het niveau van de Centraal-West-Europese elektriciteitsmarkt;

3° bij het ontbreken van zulke normen, een berekening van een LOLE van minder dan 3 uur en van een LOLE95 van minder dan 20 uur. "

Aangezien de normen beoogd in 1° en 2° van deze bepaling niet bestaan, wordt het niveau van bevoorradingszekerheid dat momenteel in België wordt gehanteerd, vastgelegd door 3°.

8. Paragraaf 4 van hetzelfde artikel bepaalt meer bepaald het volgende:

"De Koning bepaalt, bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de criteria en/of nadere regels voor het in aanmerking komen voor de prekwalificatieprocedure. Die criteria en/of nadere regels bepalen:

1° […]

3° de voorwaarden waaronder de houders van rechtstreekse en onrechtstreekse buitenlandse capaciteit kunnen deelnemen aan de prekwalificatieprocedure. Deze voorwaarden worden vastgesteld voor het eerste leveringsjaar, na advies van de commissie en van de netbeheerder; zij houden rekening met de verwachte effectieve bijdrage van deze capaciteit tot de bevoorradingszekerheid van België en met het afsluiten van akkoorden onder de betrokken netbeheerders. "

9. Paragraaf 7 voorziet dan weer:

"Na afloop van de veiling, sluiten de capaciteitsleveranciers een capaciteitscontract af met de contractuele tegenpartij aangewezen in overeenstemming met artikel 7quaterdecies. Het capaciteitscontract beschrijft de verplichtingen van de capaciteitsleverancier, met name de beschikbaarheidsverplichting en de verplichting tot het terugbetalen aan de contractuele tegenpartij van het positieve verschil tussen de referentieprijs en de uitoefenprijs. Het capaciteitscontract is in overeenstemming met de werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme als bedoeld in paragraaf 8. De standaardcapaciteitscontracten worden goedgekeurd door de commissie, op voorstel van de contractuele tegenpartij, in voorkomend geval opgesteld in samenwerking met de netbeheerder, en worden gepubliceerd op de website van de contractuele tegenpartij. […]"

10. Paragraaf 8 vermeldt ten slotte:

> *"Na raadpleging van de netgebruikers, legt de netbeheerder de werkingsregels van het capaciteits-vergoedingsmechanisme ter goedkeuring voor aan de commissie. Deze regels beogen:*
>
> *1° de concurrentie in de veilingen zoveel mogelijk te stimuleren;*
>
> *2° elk misbruik van de markt te voorkomen;*
>
> *3° de economische efficiëntie van het capaciteitsvergoedingsmechanisme te verzekeren om ervoor te zorgen dat de toegekende capaciteitsvergoedingen passend en evenredig zijn en dat de mogelijke negatieve effecten op de goede werking van de markt zo beperkt mogelijk zijn;*
>
> *4° de technische beperkingen van het net te respecteren en rekening te houden met de bepalingen van het technisch reglement betreffende de indiening en de behandeling van aanvragen voor aansluiting aan het transmissienet en het afsluiten van aansluitingscontracten.*
>
> *De werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme bevatten in het bijzonder:*
>
> *1° de criteria en modaliteiten inzake prekwalificatie;*
>
> *2° de veilingsmodaliteiten;*
>
> *3° de beschikbaarheidsverplichtingen voor de capaciteitsleveranciers en de penaliteiten voor schending van deze verplichtingen;*
>
> *4° de financiële garanties die de capaciteitsleveranciers moeten leveren;*
>
> *5° ten laatste één jaar voor de eerste periode van capaciteitslevering, de mechanismen ter organisatie van de secundaire markt;*
>
> *6° de nadere regels voor de uitwisseling van informatie en de regels die de transparantie van het capaciteitsvergoedingsmechanisme waarborgen.* "

2.2. EUROPEES WETTELIJK KADER

11. Op 5 juni 2019 werd Verordening (EU) 2019/943 betreffende de interne markt voor elektriciteit (hierna de "Elektriciteitsverordening") aangenomen. Deze Verordening bevat een hoofdstuk IV over de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, waarvan de acht artikelen van bijzonder belang zijn in het kader van de invoering van een CRM in België en bijgevolg voor het voorstel van koninklijk besluit dat door Elia wordt ingediend.

De CREG herhaalt hierna enkele van de relevante bepalingen.

12. Artikel 20 van de Elektriciteitsverordening voorziet meer bepaald het volgende:

> *"1. De lidstaten houden toezicht op de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening op hun grondgebied op basis van de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening als bedoeld in artikel 23. Ter aanvulling van de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening kunnen de lidstaten bovendien nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening verrichten overeenkomstig artikel 24.*
>
> *2. Wanneer bij de Europese beoordeling van de in artikel 23 bedoelde toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening of nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening als bedoeld in artikel 24 een zorgpunt in verband met de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening wordt geconstateerd, stelt de betrokken*

lidstaat vast welke verstorende effecten van regelgeving en/of tekortkomingen van de markt hebben geleid of bijgedragen tot het ontstaan van dat zorgpunt.

3. De lidstaten waar zorgpunten op het gebied van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening worden geconstateerd, ontwikkelen en publiceren een uitvoeringsplan met een tijdschema voor het vaststellen van maatregelen die zijn gericht op het wegnemen van eventuele vastgestelde verstorende effecten van regelgeving of tekortkomingen van de markt in het kader van het overheidssteunproces [...].

4. De betrokken lidstaten dienen hun uitvoeringsplannen ter beoordeling in bij de Commissie.

5. Binnen vier maanden na ontvangst van het uitvoeringsplan brengt de Commissie een advies uit over de vraag of de maatregelen volstaan om de verstorende effecten van de regelgeving of de overeenkomstig lid 2 vastgestelde marktverstoringen weg te nemen, en kan de lidstaat verzoeken hun uitvoeringsplannen dienovereenkomstig te wijzigen. […]"

13. Artikel 21 somt de volgende regels op:

"1. Om resterende zorgpunten op het gebied van toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening weg te nemen, kunnen de lidstaten als uiterste maatregel, bij het uitvoeren van de in artikel 20 van deze verordening bedoelde uitvoeringsmaatregelen overeenkomstig de artikelen 107, 108 en 109 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie capaciteitsmechanismen invoeren. […]

4. De lidstaten voeren geen capaciteitsmechanismen in wanneer zowel de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening als de nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, of bij gebrek aan een nationale beoordeling van de toereikendheid, de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening geen zorgpunten in verband met de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening hebben vastgesteld.

5. De lidstaten voeren geen capaciteitsmechanismen in voor over het uitvoeringsplan overeenkomstig artikel 20, lid 3, een advies is uitgebracht door de Commissie, zoals bedoeld in artikel 20, lid 5. "

14. Artikel 23 van de Verordening bepaalt het volgende:

"1. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening stelt de zorgpunten met betrekking tot de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening vast aan de hand van een beoordeling van de algemene toereikendheid van het elektriciteitssysteem om stroom te leveren en de verwachte vraag naar elektriciteit voor elk jaar op het niveau van de Unie, op het niveau van de lidstaten en op het niveau van de individuele biedzones, indien nodig. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening bestrijkt een periode van tien jaar vanaf de datum van die beoordeling.

2. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening wordt verricht door het ENTSB voor elektriciteit. […]

5. De Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening is gebaseerd op een transparante methodologie die mogelijk maakt dat de beoordeling:

a) […]

b) is gebaseerd op passende centrale referentiescenario's van verwachte vraag en aanbod, met inbegrip van een economische beoordeling van de waarschijnlijkheid dat activa voor elektriciteitsproductie permanent buiten bedrijf worden gesteld of worden stilgelegd, of dat nieuwe activa voor elektriciteitsproductie worden gebouwd, alsmede met inbegrip van maatregelen ter verwezenlijking van doelstellingen inzake energie-efficiëntie en elektriciteitsinterconnectie en die een analyse omvat waarbij op passende wijze rekening

wordt gehouden met gevoeligheden betreffende extreme weersomstandigheden, hydrologische omstandigheden, groothandelsprijzen en de ontwikkeling van de koolstofprijs; [...]

7. Met betrekking tot de voorstellen overeenkomstig de leden 3 en 6 voor de ontwerpmethodologie, de scenario's, de gevoeligheidsanalyses en de aannames waarop deze gebaseerd zijn, en de resultaten van de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening overeenkomstig lid 4, vindt voorafgaande raadpleging van de lidstaten, de Coördinatiegroep voor elektriciteit en alle relevante belanghebbenden en de goedkeuring door ACER plaats in overeenstemming met de in artikel 27 vastgestelde procedure. "

15. Artikel 24 bevat de volgende regels:

1. *Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening hebben een regionaal toepassingsgebied en zijn gebaseerd op de in artikel 23, lid 5, bedoelde methodologie, met name het bepaalde in artikel 23, lid 5, punten b) tot m) erbij.*

Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening omvatten de centrale referentiescenario's als bedoeld in artikel 23, lid 5, onder b).

Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening kunnen rekening houden met bijkomende gevoeligheden naast die als bedoeld in artikel 23, lid 5, onder b). In dergelijke gevallen kunnen nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening:

a) uitgaan van veronderstellingen, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de nationale vraag naar en het nationale aanbod van elektriciteit;

b) gebruikmaken van aanvullende instrumenten en recente gegevens die aanvullend zijn welke het ENTSB voor elektriciteit gebruikt voor de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening. […]

3. Wanneer bij de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening een punt van zorg wordt geconstateerd met betrekking tot een biedzone dat niet was geconstateerd bij de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, omvat de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening de redenen voor het verschil tussen de twee beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, inclusief gedetailleerde gegevens over de gevoeligheidsanalyses en de onderliggende veronderstellingen. De lidstaten publiceren dit verslag en dienen het in bij ACER.

Binnen twee maanden na de datum van ontvangst van het verslag, brengt ACER een advies uit over de vraag of de verschillen tussen de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening en de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening gerechtvaardigd zijn.

Het orgaan dat verantwoordelijk is voor de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, houdt naar behoren rekening met het advies van ACER en wijzigt zo nodig zijn beoordeling. Indien het besluit niet volledig rekening te houden met het advies van ACER, publiceert het orgaan dat verantwoordelijk is voor de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening een verslag met een gedetailleerde motivering. "

16. Artikel 25(4) ten slotte bepaalt het volgende:

"Wanneer toepassing wordt gemaakt van capaciteitsmechanismen, worden de parameters waarmee de hoeveelheid in het kader van het capaciteitsmechanisme aangekochte capaciteit wordt bepaald, goedgekeurd door de lidstaat of een andere door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie op basis van een voorstel van de regulerende instantie. "

17. Conform artikel 71 is de Elektriciteitsverordening van kracht geworden op 4 juli 2019, d.w.z. de twintigste dag na haar publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie, die plaatsvond op 14 juni 2019. De Verordening zal vanaf 1 januari 2020 volledig van kracht worden.

3. ANTECEDENTEN

18. Na de stemming over de hierboven vermelde wet van 22 april 2019 werd een opvolgingscomité voor het CRM opgericht met het oog op de voorbereiding van de documenten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de bepalingen van de wet. Dit opvolgingscomité bestaat uit vertegenwoordigers van het DG Energie (dat het comité leidt), de CREG, Elia en het kabinet van de minister van Energie. Binnen het comité werd afgesproken dat elk van de leden de verantwoordelijkheid zou dragen om zijn werken voor te stellen over de materies die aan hem werden toegewezen krachtens de wet van 22 april 2019, en dan meer bepaald:

- Voor de CREG:
    - een voorstel van koninklijk besluit dat de criteria vastlegt om te bepalen of de investeringskosten in aanmerking komen en waarmee elke capaciteit kan worden geklasseerd in een capaciteitscategorie en de investeringsdrempels die een onderscheid maken tussen de capaciteitscategorieën (art. 7*undecies*, § 5, vijfde lid);
- Voor ELIA:
    - een voorstel van koninklijk besluit met een methode voor de berekening van de noodzakelijke capaciteit en de bepaling van de parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen (art. 7*undecies*, § 2, eerste lid);
    - een voorstel over de werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme (art. 7*undecies*, § 8);
- Voor het DG Energie (aangezien de Elektriciteitswet de bevoegdheid tot het doen van voorstellen niet aan een andere instantie heeft toegekend):
    - een voorstel van koninklijk besluit dat de criteria en de verkiesbaarheidsmaatregelen definieert voor de prekwalificatieprocedure (art. 7*undecies*, § 4, eerste lid);
    - in voorkomend geval een voorstel van koninklijk besluit dat de modaliteiten vastlegt voor de controle van de goede werking van het capaciteitsvergoedingsmechanisme door de CREG (art. 7*undecies*, § 9);
    - een voorstel van koninklijk besluit dat de financieringswijze vastlegt van het capaciteitsvergoedingsmechanisme en de niet discriminerende nadere regels inzake de afwenteling van de te financieren bedragen, door de contractuele tegenpartij aan te duiden en in voorkomend geval de administratieve en financiële controles waaraan die tegenpartij is onderworpen (art. 7*quaterdecies*, § 1, eerste lid)

19. Op het moment dat de Elektriciteitsverordening werd gepubliceerd, bleek dat deze bepaalde veranderingen kon veroorzaken met betrekking tot de keuzes die door de federale wetgever waren gemaakt. In het bijzonder zoals hierboven vermeld, belast artikel 25(4) van de Verordening de nationale bevoegde regelgevende autoriteit ermee om aan de lidstaat de parameters voor te stellen om het volume te bepalen dat in het kader van het CRM contractueel moet worden vastgelegd. Die parameters beogen meer bepaald - zij het niet uitsluitend - de opstelling van een vraagcurve. Artikel

7*undecies*, § 2 van de Elektriciteitswet belast momenteel de netbeheerder met de opdracht om een koninklijk besluit voor te stellen waarin een methodologie wordt opgenomen die hem in staat moet stellen om meer bepaald een vraagcurve op te stellen.

Voorlopend op de datum waarop de Elektriciteitsverordening van kracht wordt meent het opvolgingscomité dat het voorstel van koninklijk besluit dat door de netbeheerder moet worden geformuleerd in toepassing van artikel 7*undecies*, § 2, geen methode moest omvatten bedoeld om de vraagcurve te bepalen.

20. Gelijktijdig met de werken van het opvolgingscomité nam Elia het initiatief om een *Task Force CRM* op te richten met daarin de actoren van de sector en in voorkomend geval de bevoegde regionale autoriteiten. De vergaderingen ervan waren voor de leden van het opvolgingscomité de aanleiding om hun werkzaamheden voor te stellen.

21. Nadat ze de verschillende elementen van het *Design* van het CRM, waarvoor zij verantwoordelijk was, had voorgesteld, legde Elia aan de actoren van de markt zeven *Design Notes* voor tijdens twee publieke raadplegingen. De eerste daarvan vond plaats van 13 september tot 11 oktober en de tweede van 2 tot 30 oktober.

22. Tijdens de vergaderingen van de *Task Force CRM* op 12 en 21 november 2019 stelde Elia een samenvatting voor van de opmerkingen die ze had ontvangen in het kader van de publieke raadplegingen en enkele wijzigingen die ze van plan is om aan te brengen in het *Design* van het CRM die een nuttig antwoord moeten bieden op de ontvangen opmerkingen.

23. In haar brief van 22 november 2019, waarin het advies van de CREG werd gevraagd over het voorstel van koninklijk besluit, kondigt Elia tegen het einde van de maand november de publicatie aan van alle niet-vertrouwelijke schriftelijke opmerkingen die werden ontvangen tijdens de publieke raadplegingen en verbindt ze zich ertoe om op korte termijn - zonder evenwel een datum te preciseren - een raadplegingsverslag te bezorgen dat een antwoord moet bieden op alle ontvangen opmerkingen.

4. BELANGRIJKSTE BEZWAREN TEGEN HET VOORSTEL

4.1. ONTOEREIKENDE UITVOERING VAN ARTIKEL 7*UNDECIES*, § 2

24. Zoals hierboven al werd vermeld, belast artikel 7*undecies*, § 2 van de Elektriciteitswet de netbeheerder met de opdracht om elk jaar twee verslagen op te stellen - één met een berekening van het noodzakelijke capaciteitsvolume en het aantal uren waarin die capaciteit met het oog op de toereikendheid zal worden gebruikt, en één met een voorstel van de parameters die noodzakelijk zijn voor de organisatie van de veilingen, berekend op basis van het hierboven vermelde volume. De Koning dient een methode vast te leggen die de netbeheerder in staat stelt om die verslagen op te stellen, op voorstel van de netbeheerder dat wordt geformuleerd na raadpleging van de actoren op de markt en het advies van de CREG.

25. Het is niet mogelijk om op basis van de voorbereidende werken van de wet van 22 april 2019 met zekerheid vast te stellen wat het koninklijk besluit dat die methode vastlegt, moet bevatten. De werken bieden wel de mogelijkheid om, voor zover ze de opstelling van het verslag over de volumes mogelijk maakt, te bevestigen dat de methode een eigen inhoud moet hebben, die niet mag worden verward met de methodologie die bedoeld is om de parameters van de veilingen te bepalen. De ontwikkelingen van het voorstel van wet vermelden het volgende:

"Dit voorstel van wet legt de grote lijnen vast van het ontwerp van het mechanisme, maar biedt de Koning (alleen of na interventie van andere actoren zoals de transmissenetbeheerder of de regulator) en de regulator (na openbare raadpleging, op voorstel van de transmissienetbeheerder enz.) de mogelijkheid om er de modaliteiten van te verduidelijken. De elementen voor het ontwerp van het mechanisme zijn meer bepaald de volgende punten:

- de methodologie voor de bepaling van het volume;

- de methodologie voor de bepaling van de parameters: […]"[4]

26. We stellen echter vast dat het voorstel van koninklijk besluit geen enkele methode of methodologie bevat waarmee kan worden bepaald op welke basis de netbeheerder zijn verslag over het noodzakelijke capaciteitsvolume wil opstellen. Er worden alleen regels vastgelegd die ten doel hebben om een [referentie]scenario te identificeren en te verduidelijken (art. 4, § 6) dat "*het referentiescenario dat wordt goedgekeurd conform § 3, § 4 en § 5 wordt gebruikt voor de bepaling van het benodigde capaciteitsvolume beoogd door artikel 7undecies, § 2, 1e lid van de wet van 29 april 1999*".

De wijze van bepaling van een [referentie]scenario vastleggen is echter niet hetzelfde als een methode vastleggen. Met andere woorden: een scenario is geen methode. Bij wijze van voorbeeld maakte Elia in haar studie *Adequacy and flexibility for Belgium 2020-2030*[5] van juni 2019 zelf een onderscheid tussen "scenario's en veronderstellingen" (hoofdstuk 2) en de methodologie (hoofdstuk 3).Ook artikel 23 van de Elektriciteitsverordening betreffende de beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening op Europees niveau maakt een duidelijk onderscheid tussen de methode op basis waarvan de beoordeling moet worden gemaakt (voorgesteld door ENTSO-E en goedgekeurd door ACER) en de scenario's die zelf de basis van de methode vormen. Het spreekt in dit verband voor zich dat de methode die door ENTSO-E wordt voorgesteld, zich niet kon beperken tot de bepaling van de centrale referentiescenario's, waarzonder ze duidelijk niet zou beantwoorden aan de andere eisen die door artikel 23(5) van de Elektriciteitsverordening worden opgelegd.

27. We stellen dan ook vast dat het voorstel van koninklijk besluit artikel 7*undecies*, § 2 niet op een toereikende manier uitvoert, aangezien het geen enkele methode bevat waarmee het noodzakelijke capaciteitsvolume kan worden bepaald.

4.2. ONWETENDHEID OVER DE ELEKTRICITEITSVERORDENING

28. Voordat een lidstaat een CRM invoert, moet ze volgens de Elektriciteitsverordening bepaalde voorwaarden en formaliteiten naleven die in het kader van dit advies als volgt kunnen worden samengevat:

- als de beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening op Europees niveau (hierna "ERAA" genoemd[6]) of de beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening op nationaal niveau (hierna "NRAA" genoemd[7]) wijzen op een probleem op het vlak van de toereikendheid, moet de lidstaat bij de Europese Commissie een uitvoeringsplan indienen met de reeds getroffen en/of nog te treffen maatregelen om alle reglementaire afwijkingen of tekorten van de markt die werden vastgesteld, weg te werken (art. 20);

---

[4] *Doc. Parl.*, Kamer, zitting 2018-2019, nr. 54-3584/1, p. 19.

[5] www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/company/publication/studies-and-reports/studies/13082019adequacy-and-flexibility-study_en.pdf

[6] Voor *European resource adequacy assessment*.

[7] Voor *National resource adequacy assessment*.

- er kan pas een CRM worden ingediend indien uit het uitvoeringsplan blijkt dat alleen met een CRM het probleem van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening kan worden opgelost. Een CRM is in dat opzicht dus een maatregel van laatste instanatie (art. 21). Die bepaling voorziet bovendien dat de lidstaten geen capaciteitsmechanismen indienen wanneer zowel de ERAA als de NRAA of bij gebrek aan een NRAA de ERAA geen moeilijkheden op het vlak van de toereikendheid van de resources heeft vastgesteld;

- De ERAA wordt opgesteld door ENTSO-E op basis van een methode die door haarzelf wordt voorgesteld en goedgekeurd (in voorkomend geval na te zijn aangepast) door ACER (art. 23); de Elektriciteitsverordening somt de beginselen op die de uitwerking van die methode moeten bepalen;

- Een lidstaat kan NRAA's opstellen *"ter aanvulling van de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening"* (art. 21(1)). In dat geval moeten ze gebaseerd zijn op de methode bedoeld in artikel 23 en de centrale referentiescenario's bevatten waarop die methode is gebaseerd (art. 24(1)). Deze laatste bepaling voorziet bovendien het volgende:

  "Nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening kunnen rekening houden met bijkomende gevoeligheden naast die als bedoeld in artikel 23, lid 5, onder b). In dergelijke gevallen kunnen nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening:

  a) *uitgaan van veronderstellingen, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de nationale vraag naar en het nationale aanbod van elektriciteit;*

  b) gebruikmaken van aanvullende instrumenten en recente gegevens die aanvullend zijn welke het ENTSB voor elektriciteit gebruikt voor de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening. "

29. Aangezien het kader voor een capaciteitsvergoedingsmechanisme in België al was ingevoerd voordat de Elektriciteitsverordening was goedgekeurd, kan men zich afvragen of het jaarverslag bedoeld in artikel 7*undecies*, § 2, 1°, kan of moet worden beschouwd als een beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening op nationaal niveau (NRAA) - en dan moet beantwoorden aan de eisen die in de Verordening zijn vermeld en waarnaar hierboven wordt verwezen.

Volgens de CREG is dit niet het geval, aangezien de Elektriciteitsverordening voorziet dat de NRAA moet worden opgesteld voordat het CRM wordt ingediend, aangezien het op basis van die NRAA is, dat een probleem op het vlak van de toereikendheid aantoont, dat de lidstaat een uitvoeringsplan moet indienen voordat een CRM kan worden uitgevoerd.

De CREG heeft begrepen dat het op basis van de studie van Elia van juni 2019 met de titel *Adequacy and flexibility for Belgium 2020-2030* is – dus zonder te wachten op de uitvoering van de ERAA en dus ook de methode beoogd in artikel 23(5) van de Elektriciteitsverordening dat de Belgische staat van plan is om aan de Europese Commissie de moeilijkheid op het vlak van de toereikendheid (en dus de noodzaak om een CRM in België in te voeren) aan te tonen.

30. Volgens de CREG is het zo dat, zelfs als het jaarverslag bedoeld in artikel 7*undecies*, § 2, 1° van de Elektriciteitswet niet als een NRAA kan worden beschouwd, dit verslag in elk geval de bepalingen van artikel 24 moet respecteren, en dan in het bijzonder de scenario's waarmee rekening moet worden gehouden en de onderliggende methodologie. Het zou immers perfect incoherent zijn om de lidstaat te verplichten om in het kader van de opstelling van een NRAA een zeker kader en een bepaald aantal eisen na te leven en gelijktijdig te aanvaarden dat de lidstaat ervan afwijkt zodra het probleem van ontoereikendheid is aangetoond en een CRM wordt ingevoerd. Elia lijkt dit punt te aanvaarden, aangezien ze in haar ontwerp van Verslag aan de Koning in verband met de scenario's aanduidt dat *"wordt voorgesteld om aan het centrale scenario, conform het scenario dat wordt*

gebruikt voor de Europese evaluatie van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening […] *bedoeld in artikel 53, § 5, b) van* [de Elektriciteitsverordening]*, bepaalde nationale gevoeligheden toe te voegen om rekening te kunnen houden met gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid en een grote impact* […]" (p. 5), waarbij impliciet wordt verwezen naar artikel 24(1), 3e lid van de Elektriciteitsverordening volgens hetwelke *"nationale beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening kunnen rekening houden met bijkomende gevoeligheden naast die als bedoeld in artikel 23, lid 5, onder b)".*

Met andere woorden: het verslag bedoeld in artikel 7*undecies*, § 2, 1° mag niet louter als vertrekpunt "*centraal scenario*" nemen dat door ENTSO-E wordt gebruikt voor de opstelling van de ERAA. Net als de NRAA moet deze enerzijds conform de methode zijn die door ACER werd opgesteld en de beginselen naleven vermeld in artikel 23(5) b) tot m) en mag ze anderzijds niet al te zeer afwijken van de centrale referentiescenario's. In dit verband geeft artikel 24(1) de mate weer waarin een lidstaat die scenario's kan aanvullen:

- enerzijds door van veronderstellingen uit te gaan, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de nationale vraag naar en het nationale aanbod van elektriciteit;
- anderzijds door het gebruik van coherente recente gegevens en tools die complementair zijn ten opzichte van degene die door de ERAA worden gebruikt.

31. De CREG meent dat het voorstel van koninklijk besluit dit kader niet respecteert en daardoor niet aan de Elektriciteitsverordening beantwoordt. Enerzijds verduidelijkt ze nergens dat de bepaling van het noodzakelijke capaciteitsvolume gebeurt op basis van de methode bedoeld in artikel 23 van de Elektriciteitsverordening. Anderzijds biedt ze de netbeheerder de mogelijkheid om af te wijken van de centrale referentiescenario's in een mate die niet verenigbaar is met artikel 24(1) van de Elektriciteitsverordening.

Met name artikel 4, § 4 biedt de netbeheerder de mogelijkheid om op een fundamentele manier af te wijken van het scenario dat op Europees niveau wordt toegepast en dan in het bijzonder door te kiezen voor het "Hi-Lo"-scenario (d.w.z. door rekening te houden met gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid en een grote impact). De ervaring heeft ons geleerd dat dit scenario - dat al wordt toegepast in het kader van de strategische reserve of de eerder vermelde studie van Elia - niet alleen rekening houdt met de bijzondere kenmerken van vraag en aanbod op nationaal niveau - zoals dit door de Elektriciteitsverordening wordt vereist - maar ook met specifieke elementen voor de regelzones in de buurlanden[8].

Bovendien meent de CREG dat de keuze voor een dergelijk scenario, dat leidt tot een hogere risicobeoordeling op het vlak van de bevoorrading, niet conform de intentie van de Europese wetgever is om het bevoorradingsrisico op een gecoördineerde manier te beoordelen en op die manier de invoering van een capaciteitsmechanisme te voorkomen dat ertoe zou leiden dat onnodige overcapaciteiten zouden worden gesubsidieerd. In de Europese context is het volgens de CREG niet aanvaardbaar dat een lidstaat zijn capaciteitsbehoeften bepaalt op basis van scenario's waarin die lidstaat eenzijdig aanpassingen toepast op de veronderstellingen van de andere naburige lidstaten.

[8] Merk in dit verband op dat de CREG in haar studie (F) 1957, *Analysis by the CREG of the Elia study 'Adequacy and flexibility study for Belgium 2020 - 2030*', vaststelde dat men bij een Hi-Lo-scenario moest vertrekken van het beginsel dat zijn criterium van betrouwbaarheid niet respecteerde - ondanks de aanwezigheid van een CRM in dat land. Een dergelijke veronderstelling kan weliswaar één jaar worden gehanteerd, maar het is onmogelijk om te beschouwen dat een land met een CRM elk jaar opnieuw problemen op het vlak van de toereikendheid ondervindt. Dit toont aan dat een dergelijk Hi-Lo-scenario niet echt realistisch is. De belangrijkste reden daarvan is het feit dat de veronderstellingen van dat scenario niet door Frankrijk werden gevalideerd.

Paragraaf 3 van artikel 4 zou zich dan weer moeten beperken tot wat de Elektriciteitsverordening voorziet - namelijk het gebruik van coherente recente gegevens die complementair zijn ten opzichte van de gegevens die door het referentiescenario worden gebruikt.

Paragraaf 5, die aan de netbeheerder de mogelijkheid biedt om bijkomende capaciteit toe te voegen "*op een iteratieve manier op basis van een economische optimalisatielus*", zou hier ook moeten verwijzen naar de methode die op Europees niveau wordt toegepast.

32. Ten slotte dient rekening te worden gehouden met artikel 24(3) van de Elektriciteitsverordening, dat het volgende stelt: "*wanneer bij de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening een punt van zorg wordt geconstateerd met betrekking tot een biedzone dat niet was geconstateerd bij de Europese beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, omvat de nationale beoordeling van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening de redenen voor het verschil tussen de twee beoordelingen van de toereikendheid van de elektriciteitsvoorziening, inclusief gedetailleerde gegevens over de gevoeligheidsanalyses en de onderliggende veronderstellingen.*" Zelfs al kan het jaarverslag bedoeld in artikel 7*undecies*, § 2, 1° van de Elektriciteitswet niet als een NRAA worden beschouwd, meent de CREG dat, voor zover die beoordeling de netbeheerder de mogelijkheid biedt om af te wijken van het centrale referentiescenario dat op Europees niveau wordt gehanteerd om tijdens de looptijd van het CRM het Hi-Lo-scenario te gebruiken, het voorstel van koninklijk besluit *mutatis mutandis* het voorwerp zou moeten uitmaken van een verantwoording in dat verband. Die verantwoording ontbreekt momenteel volledig.

4.3. ONWETENDHEID OVER HET NIVEAU VAN BEVOORRADINGSZEKERHEID DAT DOOR DE WET WERD VASTGELEGD

33. Zoals eerder al werd vermeld in artikel 4, § 4 van het voorstel van koninklijk besluit stelt Elia voor om bij het centrale referentiescenario bepaalde gevoeligheidsanalyses te voegen om rekening te houden met gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid en een grote impact (Hi-Lo-scenario).

34. De CREG meent dat het gebruik van het Hi-Lo-scenario voor de beoordelingen van de bevoorradingszekerheid niet conform de Elektriciteitswet is. Artikel 7*bis*, § 2, 3° van die wet voorziet immers dat het bevoorradingszekerheidsniveau dat moet worden behaald, als referentie *"een berekening van een LOLE van minder dan 3 uur en van een LOLE95 van minder dan 20 uur" heeft*.

LOLE wordt in de Elektriciteitswet als volgt gedefinieerd:

> *"LOLE": Loss Of Load Expectation, met name de statistische berekening op basis waarvan het voorziene aantal uren wordt bepaald gedurende dewelke de lading niet gedekt zal kunnen worden door het geheel van de productiemiddelen ter beschikking van het Belgische elektriciteitsnet, rekening houdend met de interconnectoren, voor een statistisch normaal jaar;*

Het gebruik van een Hi-Lo-scenario, waarin extreme gebeurtenissen worden verondersteld de basisveronderstelling te zijn, kan moeilijk worden beschouwd als overeenstemmend met een *"statistisch normaal jaar"*. Het Hi-Lo-scenario impliceert daarentegen per definitie een uitzonderlijke situatie. De CREG ontkent niet dat er zich extreme situaties kunnen voordoen, maar deze moeten samen met hun waarschijnlijkheid in een probabilistische simulatie worden opgenomen. De beoordelingen van de bevoorradingszekerheid van Elia op basis van een Hi-Lo-scenario impliceren daarentegen een berekening van een gemiddelde LOLE met een statistisch abnormale basisveronderstelling (d.w.z. met een "lage waarschijnlijkheid").

35. Als conclusie meent de CREG over de keuze van een scenario, dat het structureel en dus voor de volledige duur van het CRM opleggen van een scenario dat afwijkt van het centrale

referentiescenario dat op Europees niveau wordt gehanteerd, zou indruisen tegen de Elektriciteitsverordening en de Elektriciteitswet. Opdat rekening kan worden gehouden met extreme situaties die zich kunnen voordoen, stelde de CREG in haar ontwerpnota (Z)2024 "*over de parameters waarmee de hoeveelheid in het kader van het capaciteitsmechanisme aangekochte capaciteit wordt bepaald"* voor om rekening te houden met meerdere scenario's, waarbij het toe te passen scenario *in fine* toekomt aan de politieke autoriteit in het kader van een onderzoek geval per geval.

36. De CREG vindt met andere woorden dat de vierde paragraaf van artikel 4 niet kan worden verantwoord en stelt daarom voor om die paragraaf te schrappen.

4.4. GEDEELTELIJKE TEKORTKOMING VAN DE WETTELIJKE BASIS

37. Op meerdere plaatsen beoogt het voorstel van koninklijk besluit materies te regelen die niet behoren tot de methode in de betekenis van artikel 7*undecies*, § 2, en waarvoor de netbeheerder niet beschikt over een bevoegdheid tot het doen van voorstellen.

38. In de eerste plaats betreft artikel 8 van het voorstel van koninklijk besluit de deelnemingsdrempel van de grensoverschrijdende capaciteit. Artikel 4, § 6, dat ernaar verwijst, verduidelijkt dat die drempel wordt "*beoogd door artikel 7*undecies*, § 4, derde lid*" van de Elektriciteitswet.

Die bepaling verduidelijkt dat "[…] *onder de voorwaarden bepaald door de Koning krachtens het eerste lid, elke houder van buitenlandse capaciteit is toegestaan om een prekwalificatiedossier in te dienen"*. Het eerste lid, waarnaar wordt verwezen, bepaalt dat de Koning, bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, meer bepaald "*de voorwaarden waaronder de houders van rechtstreekse en onrechtstreekse buitenlandse capaciteit kunnen deelnemen aan de prekwalificatieprocedure. Deze voorwaarden* […] *houden rekening met de verwachte effectieve bijdrage van deze capaciteit tot de bevoorradingszekerheid van België en met het afsluiten van akkoorden onder de betrokken netbeheerders".*

De CREG stelt vast dat artikel 7*undecies*, § 4 nergens melding maakt van een "*deelnemingsdrempel van de grensoverschrijdende capaciteit"*. De CREG stelt vervolgens en vooral vast dat die deelnemingsdrempel participatievoorwaarden vermeldt van de onrechtstreekse capaciteiten aan het Belgische CRM en dat die voorwaarden door de Koning moeten worden bepaald, niet in toepassing van paragraaf 2, maar wel van paragraaf 4 van artikel 7*undecies*, waarvoor de netbeheerder over geen enkele bevoegdheid tot het doen van voorstellen beschikt.

39. Vervolgens somt het voorstel in artikel 15 de principes van de verplichting van terugbetaling op, die eigen is aan het systeem van betrouwbaarheidsopties dat door de wetgever als CRM-model werd gekozen.

Artikel 7*undecies*, § 7 van de Elektriciteitswet voorziet echter het volgende: *"het capaciteitscontract beschrijft de verplichtingen van de capaciteitsleverancier, met name de beschikbaarheidsverplichting en de verplichting tot het terugbetalen aan de contractuele tegenpartij van het positieve verschil tussen de referentieprijs en de uitoefenprijs. Het capaciteitscontract is in overeenstemming met de werkingsregels*. […]" Het standaardcontract wordt door de CREG goedgekeurd.

Artikel 7*undecies*, § 2 voorziet dan weer de bepaling van een methode die de netbeheerder in staat moet stellen om meer bepaald "*een verslag dat een voorstel bevat van parameters [...], die noodzakelijk zijn voor de organisatie van de veiling* […]*, met name de referentieprijs* [en] *de uitoefenprijs*".

Het voorstel van koninklijk besluit betreffende uitvoering van artikel 7*undecies*, § 2, moet zich dan ook beperken tot de mogelijkheid om de parameters van de veiling te bepalen, waaronder de

referentieprijs en de uitoefenprijs; het is hier niet aan de orde de verplichting tot terugbetaling van de capaciteitsleveranciers vast te leggen en te verduidelijken, aangezien die in geen geval een parameter van de veiling vormt.

Artikel 15 van het voorstel van koninklijk besluit moet dan ook worden geschrapt en de bepalingen die het bevat, moeten in het capaciteitscontract of zelfs, als Elia dat noodzakelijk acht, in de werkingsregels worden overgenomen.

Bovendien zouden de artikelen 16 en 17 moeten worden herzien rekening houdend met het voorgaande.

40. Artikel 18, § 2 van het voorstel van koninklijk besluit ten slotte verwijst naar de manier waarop de uitoefenprijs wordt bepaald bij verrichtingen op de secundaire markt. De CREG meent dat dit element niet in het koninklijk besluit zou moeten worden opgenomen. Artikel 7*undecies*, § 8 van de Elektriciteitswet voorziet dat het de werkingsregels van het CRM zijn, die door de CREG moeten worden goedgekeurd, die "*de organisatiemechanismen van de secundaire markt*" moeten bevatten. Die mechanismen omvatten onder meer het lot van de referentieprijs die in het kader van de primaire markt werd vastgelegd in geval van verrichtingen op de secundaire markt. Dit wordt overigens bevestigd in het ontwerp van werkingsregels van het CRM dat onlangs door Elia werd bezorgd[9].

Artikel 18, § 2 moet daarom worden geschrapt.

5. SYSTEMATISCHE TOELICHTINGEN

5.1. TITEL

41. Om meer aan te sluiten op de tekst van artikel 7*undecies*, § 2 van de Elektriciteitswet zou het voorstel van koninklijk besluit in het ideale geval de titel moeten krijgen "Koninklijk besluit tot vaststelling van de berekeningsmethode van het noodzakelijke capaciteitsvolume en de parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen in het kader van het mechanisme van de capaciteitsvergoeding".

5.2. VERSLAG AAN DE KONING

42. Het Verslag aan de Koning legt het wettelijke kader van het voorstel van koninklijk besluit vast. De CREG begrijpt niet om welke reden het Verslag in dit kader op geen enkel moment verwijst naar de Elektriciteitsverordening en het effect ervan op meer bepaald de reikwijdte van het voorstel van koninklijk besluit, en dan in het bijzonder met betrekking tot de methode voor de bepaling van de vraagcurve, aangezien deze materie tegenwoordig tot de bevoegdheid van de CREG behoort, die krachtens de Elektriciteitsverordening de opdracht heeft om de parameters voor te stellen waarmee het capaciteitsvolume kan worden bepaald waarvoor in het CRM een contract moet worden gesloten (zie hiervoor, § 16).

Het Verslag aan de Koning zou dan ook in dat opzicht moeten worden aangevuld.

[9] Zie in het bijzonder punt 10.2.8: "*The communicated Capacity Remuneration and Strike Price shall be consistent with the identified Transaction of the CMU releasing its obligation original Capacity Remuneration and Strike Price.*"

43. In de rubriek “Algemene beschrijving van het CRM” zou het eerste lid moeten worden geherformuleerd. Het CRM heeft immers niet tot doel om een vergoeding te betalen in ruil voor een beschikbaarheid, maar wel om een *missing-money* te compenseren met het oog op de verzekering van de beschikbaarheid van de capaciteiten die anders niet op de markt aanwezig zouden zijn. Elke vergoeding die bovenop de *missing-money* wordt betaald, vormt immers een *windfall profit*.

5.3. ARTIKEL 2

44. Artikel 2 bevat een reeks definities die volgens de tekst gelden "*voor de toepassing van dit besluit*". De CREG stelt echter vast dat in heel wat gevallen de definities werden overgenomen (en vertaald) uit het document met de definities die van toepassing zijn op het CRM dat samen met de *Design Notes* voor publieke raadpleging werd voorgelegd. Die definities werden echter niet altijd specifiek opgesteld voor de behoeften van het voorstel van koninklijk besluit en kunnen daardoor elementen bevatten die niet noodzakelijk zijn voor het begrip van het koninklijk besluit (zie bij wijze van voorbeeld definitie nr. 4). Elia zou er dan ook moeten op toezien dat de definities opgenomen in artikel 2 van het voorstel van koninklijk besluit uitsluitend bestemd zijn voor de toepassing van dit besluit.

45. Definitie nr. 4, "*capaciteitsmarkteenheid*" zou moeten worden herzien. In de eerste plaats is de tweede zin met betrekking tot de "niet aangetoonde capaciteiten" niet relevant in het kader van het besluit, aangezien dit begrip nergens anders wordt vermeld. Hetzelfde geldt voor de termen "individuele eenheid" en "geaggregeerde eenheid", die in het besluit niet worden gebruikt. Ten slotte blijkt uit het ontwerp van de werkingsregels en de *Design Notes* die door Elia worden voorgesteld, dat de capaciteitsmarkteenheid niet uitsluitend wordt gebruikt "*om de dienst te verlenen*" – wat doet vermoeden dat ze betrekking heeft op capaciteiten waarvoor een contract werd gesloten (zie de definitie van "dienst") - aangezien het concept ook wordt gebruikt in het kader van de prekwalificatie van de opt-out, terwijl (nog) geen enkel capaciteitscontract is ondertekend.

46. Definitie nr. 8, "dienst" zou niet alleen mogen verwijzen naar de contractuele verplichtingen, maar ook naar de rechten die uit dat contract voortvloeien. Indien men anders alleen de verplichtingen beschouwt binnen de "dienst", bedoelt men dan alle contractuele verplichtingen? Kan bijvoorbeeld de verplichting tot terugbetaling worden beschouwd als een "dienst" die door de capaciteitsleverancier wordt verleend?

47. Definitie nr. 11 "capaciteit waarvoor het contract geldt" is onduidelijk en onnodig complex: de capaciteit is in elk geval verbonden met een capaciteitsmarkteenheid (zie definitie nr. 4); in het voorstel van koninklijk besluit hoeft geen onderscheid te worden gemaakt tussen de primaire en de secundaire markt, aangezien de organisatie van de secundaire markt onder de werkingsregels valt van het CRM, die in artikel 7*undecies*, § 8 worden bedoeld. In elk geval komt de term "capaciteit waarvoor het contract geldt" slechts voor in artikel 15 van het voorstel van koninklijk besluit, dat betrekking heeft op de verplichting tot terugbetaling. Zoals de CREG hiervoor al heeft vermeld, valt deze materie niet onder het koninklijk besluit dat in uitvoering van artikel 7*undecies*, § 2 van de Elektriciteitswet moet worden goedgekeurd.

48. De CREG begrijpt het nut niet van definitie nr. 12 "looptijd van het capaciteitscontract": in de eerste plaats verschijnt die term slechts één keer, in artikel 18, § 1 van het voorstel. Bovendien is het, aangezien het een samenvatting betreft (in de praktijk heeft het capaciteitscontract een geldigheidsduur die langer is dan het aantal perioden van capaciteitslevering, aangezien het potentieel in T-4 wordt ondertekend, d.w.z. vier jaar voor de eerste periode van capaciteitslevering en bevat het al (potentieel) verplichtingen, en dan meer bepaald in het kader van nieuwe capaciteiten) - beter om de definitie te schrappen en in artikel 18, § 1 te verwijzen naar het aantal perioden van capaciteitslevering.

49. Volgens de CREG moeten de primaire en de secundaire markt (definities nr. 13 en 14) niet worden gedefinieerd, aangezien het koninklijk besluit dat moet worden goedgekeurd in uitvoering van artikel 7*undecies*, § 2 de secundaire markt niet hoeft te behandelen, aangezien deze materie tot de werkingsregels behoort. Bovendien zijn die definities onnodig complex: de primaire markt bestaat uit de verschillende veilingen; wat de definitie van de secundaire markt betreft, begrijpen we niet wat met het begrip verplichting wordt bedoeld.

In dat kader laat de CREG weten dat het begrip "capaciteitscontract", zoals in nr. 9 gedefinieerd, naar haar mening slechts de contracten beoogt die in het kader van de primaire markt werden gesloten, aangezien de definitie uitdrukkelijk verwijst naar artikel 7*undecies*, § 7, eerste lid.

50. Definitie nr. 15 "transactie" is ook onduidelijk en lijkt voornamelijk van toepassing te zijn in het kader van de secundaire markt: wat is de transactie in de primaire markt? De ondertekening van het capaciteitscontract? Zijn de termen "*akkoord over de verplichtingen die voortvloeien uit de dienstovereenkomst die wordt gesloten tussen een capaciteitsleverancier en de contractuele tegenpartij"* geen gecompliceerd middel om het capaciteitscontract aan te duiden? Rekening houdend met de opmerking in de vorige paragraaf meent de CREG dat het beter is om deze definitie te schrappen.

51. Zou definitie nr. 16, "nominaal referentievermogen", niet veeleer het "nominale referentievermogen" moeten beogen en zou het ook niet beter zijn om het "geaggregeerde nominale referentievermogen" waarvan sprake is in artikel 7, ook te definiëren? Is het nominale referentievermogen gelijk aan het maximale geïnstalleerde vermogen van een capaciteit? Overigens zijn de termen van de definitie ("*maximale capaciteit van een capaciteit …*") slecht gekozen; waarschijnlijk is het beter om te spreken over het maximale vermogen ...

52. Zoals de CREG al had onderstreept in het kader van haar schriftelijke opmerkingen tijdens publieke raadplegingen, lijkt definitie nr. 18, "situatie van bijna-schaarste" tegenstrijdig te zijn met de definitie van "tekortsituatie" in de Elektriciteitswet: (art. 2, 54°): de term <u>bijna</u>-schaarste lijkt erop te wijzen dat die situatie minder alarmerend is dan een situatie van schaarste; de situatie van schaarste in de betekenis van de wet beoogt echter alleen een "*niet te verwaarlozen <u>mogelijkheid</u> dat de lading niet gedekt zal kunnen worden*", terwijl de situatie van bijna-schaarste situaties beoogt waarin - in het bijzonder - de lading "*niet gedekt kan worden"*. Die definitie wordt daarom best herzien en conform de Elektriciteitswet aangepast. Overigens zouden de termen "bijkomende vraag" moeten worden verbonden met een volume (indien men rekening zou houden met een belangrijke bijkomende vraag, zou er sprake zijn van een frequente situatie van bijna-schaarste).

53. De CREG begrijpt niet waarom (eventueel) een onderscheid zou moeten worden gemaakt tussen het concept "maximumprijs" (definitie nr. 21) en "plafondprijs", die door de Elektriciteitswet werd vastgelegd (art. 2, 79°). Aangezien het voorstel van koninklijk besluit slechts één methode bevat om de intermediaire maximumprijs (of een intermediaire plafondprijs) vast te leggen, is het dit laatste begrip dat zou moeten worden gedefinieerd.

54. Definitie nr. 23 "CIPU-contract" dient slechts om een concept te verduidelijken dat in definitie nr. 22 "dagelijks programma" wordt gebruikt. Het zou dan ook beter zijn om beide definities samen te voegen of te herzien. Bovendien zou het in definitie nr. 23 beter zijn om niet te verwijzen naar het federale technische reglement, maar wel naar het koninklijk besluit van 22 april 2019, dat een technisch reglement vastlegt voor het beheer van het stroomtransmissienet en de toegang ertoe.

55. Definitie nr. 24 lijkt nutteloos rekening houdend met wat hiervoor al werd gezegd over de definitie van de term "transactie". Wat is overigens het verschil tussen de "transactieperiode" en de "looptijd van het contract"?

56. Met betrekking tot definitie nr. 25, "piekuren" meent de CREG dat het ook beter zou zijn om de feestdagen uit te sluiten.

57. De CREG laat overigens weten dat het voorstel van koninklijk besluit aan duidelijkheid zou winnen als de volgende concepten erin zouden worden gedefinieerd:

- Verordening (EU) nr. 2019/943;
- Intermediaire plafondprijs (of intermediaire maximumprijs, zie hierboven);
- *Service Level Agreement*;
- "*missing-money*";
- dagelijkse unieke koppeling;
- NEMO.

5.4. ARTIKEL 3

58. De CREG stelt een incoherentie vast tussen de inhoud van artikel 3 en van artikel 4, §§ 6 en 7. Het eerste voorziet dat het referentiescenario wordt gebruikt voor de bepaling van de intermediaire maximumprijs en de reductiefactoren, terwijl artikel 4, § 6 voorziet dat dat (aangepaste) referentiescenario wordt gebruikt voor de bepaling van (i) het noodzakelijke capaciteitsvolume, (ii) de reductiefactoren en (iii) de deelnamedrempel van de grensoverschrijdende capaciteit en dat § 7 het gebruik voorziet van het referentiescenario voor de bepaling van de inframarginale rentes die nodig zijn voor de kalibratie van de kostprijs van een nieuwkomer en het intermediaire prijsplafond, alsook van de prijsparameters van de vraagcurve.

59. Men zou duidelijker moeten zijn over het gebruik van de termen "scenario", "referentiescenario" en "aangepast referentiescenario". Artikel 3 duidt op "*<u>een</u> referentiescenario*", dat meer bepaald wordt gebruikt voor de bepaling van de reductiefactoren, terwijl artikel 4, § 6 voorziet dat die reductiefactoren worden bepaald op basis van <u>het</u> referentiescenario "*aangepast conform § 3, § 4 en § 5"*. Dient men een onderscheid te maken tussen het referentiescenario en het "aangepaste" referentiescenario? De titel van hoofdstuk II zou op basis van het antwoord op die vraag moeten worden aangepast.

60. De termen van artikel 3 lijken erop te wijzen dat de netbeheerder beschikt over beslissingsmacht op dat vlak ("*de netbeheerder bepaalt ...*"), wat niet conform artikel 7*undecies*, § 2 van de Elektriciteitswet is. Het zou beter zijn om te zeggen dat de TNB die parameters "berekent".

5.5. ARTIKEL 4

61. Zonder afbreuk te doen aan de hierboven uitgewerkte bezwaren - en dan meer bepaald met betrekking tot artikel 4 - formuleert de CREG bovendien het volgend voorbehoud met betrekking tot deze bepaling:

- in paragraaf 1 wordt verduidelijkt dat de bepaling van het referentiescenario gebeurt rekening houdend met "*parameters met betrekking tot het elektriciteitsverbruik, de elektriciteitsproductie, de opslag, de actieve deelname van de vraagzijde en de interconnectiecapaciteit voor ten minste de Belgische regelzone en de regelzones die er rechtstreeks elektrisch mee verbonden zijn.*" Dit is echter het tegengestelde van wat zou moeten worden voorzien: het zijn de verschillende parameters (verbruik, productie, opslag, deelname van de vraagzijde en interconnectiecapaciteit) die worden bepaald <u>op basis van</u> één of meerdere scenario's;

- paragraaf 4 verduidelijkt dat de selectie van gebeurtenissen met grote impact en lage waarschijnlijkheid gebeurt "*in overeenstemming met de aanbeveling van de Algemene Directie Energie*". Heeft die aanbeveling een bindende waarde voor de netbeheerder? Volgens de CREG zou het moeilijk denkbaar zijn dat de netbeheerder hierover kan afwijken van het algemeen standpunt van de Algemene Directie Energie;
- paragraaf 7 verduidelijkt dat het [referentie]scenario wordt gebruikt "*voor de bepaling van de jaarlijkse inframarginale inkomsten verdiend op de energiemarkt, die nodig zijn voor de kalibratie van de kostprijs van een nieuwe deelnemer en van de intermediaire maximumprijs, zowel als voor de bepaling van de prijs gerelateerde parameters van de vraagcurve*". Aangezien de CREG door de Elektriciteitsverordening een bevoegdheid heeft toegewezen gekregen met betrekking tot de parameters voor de bepaling van het capaciteitsvolume waarvoor een contract moet worden afgesloten, is het aan de CREG om te bepalen op basis van welk(e) scenario('s) en met welke andere gegevens dat voorstel moet worden gedaan. Bovendien wordt nergens uiteengezet vanwaar de noodzaak komt om de CoNE te kalibreren.

5.6. ARTIKEL 5

62. Artikel 7*undecies*, § 2, 1e lid van de Elektriciteitswet voorziet dat de netbeheerder "*met name*" raadplegingen moet doen over de basisveronderstellingen. In haar voorstel van koninklijk besluit beperkt Elia deze mogelijkheid tot raadpleging enkel op de basisveronderstellingen. De CREG meent dat dit niet volstaat en dat elke methodologische aanpassing ook moet worden gemotiveerd en het voorwerp moet uitmaken van een raadpleging. Die motivatie is voorzien in art. 24(3) van de Elektriciteitsverordening.

63. Aangezien het [referentie]scenario ook veronderstellingen bevat met betrekking tot de regelzones die elektrisch verbonden zijn met de Belgische regelzone (art. 4, § 1), zouden de naburige netbeheerders en de bevoegde autoriteiten van die landen ook op de hoogte moeten worden gebracht dat de raadpleging plaatsvindt.

64. Met betrekking tot § 2, 1° begrijpt CREG het belang niet om raadplegingen te voorzien over de parameters die beoogd zijn in artikel 4, § 1, terwijl ze in artikel 4, § 2 verduidelijkt dat die parameters afkomstig zijn van het recentste Europese referentiescenario en die Elia aan ENTSO-E zal hebben bezorgd. Om nuttig te zijn, zou de raadpleging moeten plaatsvinden voordat die informatie aan ENTSO-E wordt bezorgd. Overigens begrijpt de CREG niet waarom de raadpleging over "*de aanpassingen van deze parameters bedoeld in artikel 4, § 3*"[10] beperkt zou blijven tot de regelzones die elektrisch rechtstreeks verbonden zijn met de Belgische regelzone.

65. § 2, 2 verwijst naar "*de gevoeligheden bedoeld in artikel 4, § 4*". Artikel 4, § 4 voorziet geen raadpleging over de gevoeligheden, maar wel over de selectie van de gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid en een grote impact.

5.7. ARTIKEL 6

66. Artikel 6 betreft een simulatie van de elektriciteitsmarkt die door de netbeheerder werd gerealiseerd op basis van het [referentie]scenario. Dit wordt hernomen in het hoofdstuk over de reductiefactoren. Het voorstel van koninklijk besluit zou op een duidelijke manier het verband tussen de realisatie van die simulatie en de reductiefactoren moeten leggen.

---

[10] We veronderstellen dat dit de aanpassingen betreft die in artikel 4, § 3 worden bedoeld en geen parameters; artikel 4, § 3 beoogt een "*bijwerking*" van het referentiescenario "*op basis van de recentste relevante gegevens en publicaties*".

67. § 2 en § 3 behandelen de methodologie voor de evaluatie van de toereikendheid beperkt tot de bepaling van de reductiefactoren. De CREG meent dat deze methodologie niet mag afwijken van de methodologie die wordt toegepast om de simulaties te realiseren die in artikel 4, § 5 zijn voorzien. Het ontwerp zou daarom onder het hoofdstuk scenario een hoofdstuk methodologie moeten bevatten. De CREG verwijst naar de toelichtingen die over dit artikel worden geformuleerd.

68. Elia moet trouwens ook het verband leggen tussen deze simulatie en het toereikendheidsonderzoek zoals bedoeld in artikel 7*bis*, § 4*bis*, van de Elektriciteitswet.

5.8. ARTIKEL 7

69. In de *Design Note on Derating factor* werden de technologieën in vier verschillende categorieën ingedeeld. De categorie bedoeld in art. 7, § 1, 1° werd in het voorstel van koninklijk besluit toegevoegd. Het Verslag aan de Koning geeft geen uitleg over de redenen die deze keuze verantwoorden.

70. De CREG begrijpt niet waarom de verschillende categorieën die in paragraaf 1 worden opgesomd, ook "klassen" worden genoemd.

71. Met betrekking tot paragraaf 1, 1° stelt de CREG zich de volgende vragen:

- waarom "*de aggregatiecategorieën"* (in het meervoud)?
- "*de kleinschalige opslagtechnologieën"*: wanneer is een technologie kleinschalig en wanneer is ze dat niet meer?
- "*noodgenerator*": welk eventueel verschil met de "*hulpgroep die een eilandbedrijf mogelijk maakt*", die in de Elektriciteitswet wordt omschreven (art. 2, 68°)?
- beoogt deze categorie alleen de aggregatie van de verschillende vermelde technologieën? Behoort een actieve deelname van de niet geaggregeerde vraag niet tot de mogelijkheden? (De actieve deelname van de vraagzijde is in geen enkele categorie van § 1 opgenomen.).

72. Wat paragraaf 1, 2° betreft: de redactie geeft te verstaan dat men alleen rekening houdt met de kerncentrales en de steenkoolcentrales, aangezien het centrales betreft die gelegen zijn in een regelzone die rechtstreeks verbonden is met de Belgische regelzone. De tekst moet in die zin worden aangepast.

73. In paragraaf 1, 3° vermeldt de tekst de opslagtechnologie op grote schaal "*en de pompopslaginstallaties"*: bedoelt men hier niet een "*grootschalige opslagtechnologie*"?

74. § 3, 4 en 5 zouden duidelijker moeten zijn. Het voorstel zou ook moeten verduidelijken wat men bedoelt met "*historische gegevens"* (§ 3), "*gemiddelde bijdrage*" (§ 4) en "*maximale bijdrage"* (§ 5). § 4 en 5 zouden overigens kunnen worden samengevoegd.

75. Algemeen gesteld vestigt de CREG de aandacht op het belang van het feit dat de verschillende technologiecategorieën worden samengesteld in overeenstemming met het principe van gelijkheid en niet-discriminatie. In dat opzicht is de verantwoording van de klassering van essentieel belang. Die verantwoording blijkt momenteel niet voldoende uit de *Design Note on derating factors* noch uit het Verslag aan de Koning.

5.9. ARTIKEL 8

76. Zoals hiervoor al werd vermeld, zou artikel 8 uit het voorstel van koninklijk besluit moeten worden geschrapt.

5.10. ARTIKEL 9

77. Het Verslag aan de Koning zou de redenen moeten verduidelijken waarom de intermediaire maximumprijs slechts wordt toegepast op de contracten die betrekking hebben op één enkele periode van capaciteitslevering. Bovendien zou het opportuun lijken om in het Verslag van de Koning de redenen te verduidelijken waarom (i) het koninklijk besluit geen "gedifferentieerde" behandeling voorziet voor de meerjarige contracten en (ii) de intermediaire maximumprijs wordt bepaald op basis van de "*missing-money*" van de minst krachtige technologie.

78. Het artikel verwijst naar de eenheden in de capaciteitsmarkt *"met een capaciteitscategorie verbonden aan een capaciteitscontract voor een periode van capaciteitslevering van één jaar"*. De CREG stelt echter de volgende formulering voor: *" ... behorende tot een capaciteitscategorie verbonden aan een capaciteitscontract dat één periode van capaciteitslevering bestrijkt".*

5.11. ARTIKEL 10

79. Artikel 10, dat beschrijft waaruit de intermediaire maximumprijs bestaat, zou moeten verduidelijken dat die intermediaire maximumprijs in €/MW wordt uitgedrukt.

80. Paragraaf 2 verwijst naar "*elke categorie bedoeld in artikel 12, § 1*" (*idem*, art. 12, § 2; 13, § 1 en waarschijnlijk art. 14, § 1). Deze bepaling vermeldt echter geen technologieën, maar verleent de netbeheerder de bevoegdheid om "*een beperkte lijst van bestaande technologieën*" op te stellen. Artikel 10, § 2 zou dan ook veeleer moeten verwijzen naar "*elke technologie opgenomen in de beperkte lijst van bestaande technologieën bedoeld in artikel 12, § 1"*.

5.12. ARTIKEL 11

81. Artikel 11 betreft de uitvoering van een studie door een onafhankelijke expert. Het voorwerp van die studie (namelijk de bepaling van de relevante technologiekosten) wordt in deze bepaling niet duidelijk genoeg vermeld. Overigens is de term "*relevant*" te vaag, waardoor de netbeheerder of de onafhankelijke expert over een te ruime manoeuvreerruimte beschikt; het koninklijk besluit zou volgens de CREG de objectieve criteria moeten vermelden die moeten worden toegepast om zich een oordeel te kunnen vormen over de relevantie van de bestaande technologieën.

Het verschil of de interactie tussen de eerste zin van paragraaf 1 en paragraaf 2 is totaal niet duidelijk; beide bepalingen lijken overbodig.

82. Aangezien het voorstellen van een intermediaire maximumprijs tot de bevoegdheden van de netbeheerder behoort, begrijpt de CREG niet in welke zin de studie bedoeld in artikel 11 in overleg met de commissie zou moeten worden uitgevoerd.

5.13. ARTIKEL 12

83. De CREG stelt een verschil vast tussen de lijst met de kosten in artikel 11, § 2 en de lijst vermeld in artikel 12, § 2 zonder dat dit verschil kan worden verklaard. Bovendien maakt de lijst een onderscheid tussen de variabele operationele kosten en de onderhoudskosten (3°), de kosten van de brandstoffen (4°) en van CO_2 (5°), terwijl deze laatste ook variabele operationele kosten zijn.

5.14. ARTIKEL 13

84. In verband met artikel 13 van het voorstel van koninklijk besluit, dat betrekking heeft op de inkomsten van de technologieën vermeld in de beperkte lijst bedoeld in artikel 12, formuleert de CREG de volgende toelichtingen:

- paragraaf 1, 1° zou de annualisatiemethode die wordt gebruikt voor de beoordeling van de "*jaarlijks verdiende*" *inframarginale rentes* op de markt moeten worden beschreven;
- paragraaf 2, 1°: welke simulatie bedoelt men hier? En volgens welke methodologie wordt die uitgevoerd? Is dit de marktsimulatie waarvan sprake is in artikel 6 van het voorstel van koninklijk besluit?
- paragraaf 2, 2° vraagt de CREG zich af hoe de ontvangen inkomsten via andere CRM's in rekening worden gebracht. Waarom wordt overigens het "referentiescenario beoogd in artikel 4, § 5" vermeld, terwijl paragraaf 5 van artikel 4 een aanpassing van het referentiescenario is?
- paragraaf 2, 3° verwijst naar de "*P50 opbrengsten*". De CREG wenst in dit verband haar commentaar te herhalen in verband met P50 in haar studie (F)1957 van 11 juli 2019, *Analysis by the CREG of the Elia study 'Adequacy and flexibility in Belgium 2020-2030'*[11]
- paragraaf 3, 1° zou de beschouwing van de laatste zesendertig maanden moeten worden verantwoord;
- paragraaf 3, 3° zou moeten worden verduidelijkt wat wordt bedoeld met het begrip "opportuniteitskost".

5.15. ARTIKEL 14

85. Volgens artikel 14, § 1 wordt de berekening van het "*missing-money*" uitgevoerd "*voor elke bestaande technologie*". Geldt dit echter niet veeleer voor elke technologie die is opgenomen in de beperkte lijst van bestaande technologieën die in artikel 12, § 1 worden bedoeld?

86. Paragraaf 1, 3 verwijst voor de technologieën met een hoge variabele kostprijs naar de activeringskosten die verband houden met de beschikbaarheidstests bedoeld in artikel 12, § 2, 6°. Deze laatste bepaling vermeldt echter geen technologieën met een hoge variabele kost. Dit criterium is overigens te vaag.

87. De CREG vraagt zich overigens af waarom de artikelen 11 en 12 de beoordeling van de variabele operationele en onderhoudskosten voorzien, terwijl bij de berekening van het "*missing-money*" in artikel 14 geen rekening wordt gehouden met die kosten. Merk overigens op dat in het Verslag aan de Koning wordt vermeld dat in de berekening van het "*missing-money*" "*variabele*

[11] https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1957EN.pdf, pp. 19 en volgende

kosten op korte termijn" zijn inbegrepen. Die kosten worden echter niet vermeld in artikel 14 (hoewel ze in de artikelen 11 en 12 wel worden vermeld).

88. In paragraaf 1, 6° is het beter om te schrijven "*verhoogd met een onzekerheidsmarge van 5 %*". De CREG merkt overigens op dat de beschouwing van die onzekerheidsmarge niet in de *Design Note on Intermediate Price cap* was opgenomen en ook niet is gemotiveerd.

89. In de *Design Note on Intermediate price cap* werd verduidelijkt dat het begrip "*missing-money*" ook "*a certain mark-up to secure a fair and sufficient return on investment*" omvat. Deze verwijzing wordt echter niet vermeld in het voorstel van koninklijk besluit.

90. Volgens de CREG lijkt paragraaf 2 overbodig en onnodig. Uit de Elektriciteitswet kan immers worden afgeleid dat de netbeheerder elk jaar de prijsplafonds (waaronder de intermediaire maximumprijs) berekent in zijn verslag bedoeld in artikel 7*undecies*, § 2, 2°. Het intermediaire prijsplafond is daarom gelijk aan de "*missing-money"* van de technologie met de hoogste "*missing-money"* (cf. art. 10, § 1), waarbij in elk geval ieder jaar de "*missing-money"* moet worden berekend.

91. Algemeen gesteld zou de bepaling van de "*missing-money*" in de betekenis van artikel 14 eenvoudiger kunnen worden uitgelegd.

5.16. ARTIKEL 15

92. Zoals eerder al werd vermeld, meent de CREG dat artikel 15 van het voorstel van koninklijk besluit zou moeten worden geschrapt, aangezien dit artikel bepalingen bevat met betrekking tot de verplichting van terugbetaling, waarvan geen sprake is in het koninklijk besluit dat moet worden goedgekeurd in uitvoering van artikel 7*undecies*, § 2, alinea 1 van de Elektriciteitswet. Ze formuleert daarom geen andere toelichtingen meer over dit artikel.

In voorkomend geval zou het beter zijn om de term "*verplichting tot terugbetaling*" te definiëren.

5.17. ARTIKEL 17

93. Paragraaf 1 van artikel 17 bevat gedeeltelijk een "procedurele" bepaling (nl. op welk moment een NEMO moet worden gekozen), die veeleer zou moeten worden opgenomen in de werkingsregels bedoeld in artikel 7undecies, § 8 van de Elektriciteitswet (cf. ter vergelijking de bepaling van de verklaarde marktprijs, art. 18, § 3).

94. De formulering van die eerste paragraaf kan in elk geval beter:

- hij verduidelijkt dat de keuze van de NEMO moet gebeuren "*tijdens de prekwalificatieperiode*" en dan meer bepaald door een "*geprekwalificeerde CRM-kandidaat*". Maar hoe kan een CRM-kandidaat al geprekwalificeerd zijn als men zich nog in de prekwalificatiefase bevindt?
- "*de capaciteitsleverancier van een eenheid in de capaciteitsmarkt of de geprekwalificeerde CRM-kandidaat*": de CREG begrijpt niet waarom dat onderscheid wordt gemaakt;
- in plaats van te zeggen dat de betrokkene een NEMO kiest, zou het beter zijn om aan te duiden dat hij aan de netbeheerder zijn keuze van NEMO bekendmaakt.

95. Paragraaf 3 ("*De modaliteiten van de referentieprijs worden in de werkingsregels vastgelegd*") werd zeer ruim geformuleerd, zodat (i) het niet mogelijk is om te bepalen wat men met die modaliteiten bedoelt en (ii) men zich daarom kan afvragen of dit conform de Elektriciteitswet is, die met betrekking tot de referentieprijs alleen de goedkeuring voorziet van een methodologie en vervolgens de bevestiging door de minister.

96. Het zou ten slotte beter zijn om een manier van werken te bepalen in geval de gekozen NEMO zijn activiteiten stopzet of failliet wordt verklaard.

5.18. ARTIKEL 18

97. Artikel 18 zou moeten worden herzien. Zijn structuur (§, 1°,…) is immers niet in overeenstemming met de principes van de wetgevingstechniek. Bovendien dient geen onderscheid te worden gemaakt tussen de primaire en de secundaire markt: enerzijds moeten de organisatieregels van de secundaire markt niet te worden vermeld in het koninklijk besluit dat wordt goedgekeurd in uitvoering van artikel 7*undecies*, § 2, eerste lid; anderzijds blijkt uit § 1 en 2 dat de uitoefenprijs die van toepassing is op een capaciteit, zowel op de primaire markt als op de secundaire markt, de prijs is die werd vastgelegd voor de veilingen waarna het contract voor die capaciteit werd gesloten. Paragraaf 2 van artikel 18 lijkt dus grotendeels onnodig, temeer daar de formulering ervan, en dan vooral van 1°, moeilijk te begrijpen is.

98. Aangezien dit het behoud van de uitoefenprijs tijdens de volledige looptijd van het capaciteitscontract betreft, herhaalt de CREG hierna de opmerkingen die ze had geformuleerd naar aanleiding van de publieke raadpleging over de *Design Notes* :

Elia stelt voor om de vaste *strike price* (en zonder indexering) te handhaven tijdens de volledige looptijd van een meerjarig contract. Dit betekent dat eenzelfde *strike price* 19 jaar lang zou kunnen worden toegepast. Het risico op loskoppeling van de evolutie van de marktprijs is dus erg groot. Dit kan leiden tot negatieve effecten op de werking van de elektriciteitsmarkt als de *strike price* te laag wordt, of kan elke verplichting tot terugbetaling schrappen als het niveau te hoog wordt.

De voorgestelde methodologie zou onderhevig kunnen zijn aan manipulaties. De capaciteitshouders zullen op de beurzen offertes tegen kunstmatig hoge prijzen kunnen voorstellen, waarvan ze weten dat ze niet zullen worden gekozen, met als enige doel de *strike price* de hoogte in te duwen.

De kalibreringsmethode van de *strike price* biedt een zeer ruim bereik aan mogelijke waarden, zodat de keuze van het percentage bepalend is. Er worden echter zeer weinig aanwijzingen gegeven over de keuze van dit percentage. De methode is dus veel te vaag en levert een te onzeker resultaat op. De beoogde doelstelling wordt dus niet bereikt.

Elia stelt dan wel voor om de *strike price* voor bepaalde capaciteiten voor 19 jaar vast te leggen, maar haar vaststellingsmethode berust enkel op de marktprijzen die werden waargenomen tijdens de laatste drie winterperioden. Als twee van die winters streng waren en één ervan zacht, zal de eruit voortvloeiende *strike price* aan geen enkele werkelijke situatie beantwoorden. Dit geldt ook als er tijdens een van die winters een aanzienlijke onbeschikbaarheid optreedt. Zo kunnen ook een aanzienlijke prijswijziging van brandstof of van CO2 die zich voordoet tijdens een van deze drie winters of tussen die winters en de volgende 19 jaar, een wijziging van het productiepark of de ingebruikname van een nieuwe interconnectie ongewenste gevolgen met zich meebrengen.

De CREG is van mening dat het bedrag van de *strike price* zou moeten kunnen evolueren op basis van vooraf bepaalde objectieve criteria, en dit om een samenhang te behouden tussen de toegepaste *strike price* en de marktprijs.

99. Zonder afbreuk te doen aan de beschouwingen vermeld in de vorige paragraaf, stelt de CREG voor om alinea 2 van paragraaf 1 als volgt te formuleren: "*De uitoefenprijs die wordt bepaald voor een veiling geldt voor de capaciteiten waarvoor een contract werd opgesteld na afloop van de veiling, tijdens de volledige loopduur van het capaciteitscontract.* "

100. De CREG vraagt zich overigens af of paragraaf 3 in overeenstemming is met de Elektriciteitswet (art. 2, 71° en 72° ; art. 7*undecies*, § 7, 1e lid). Uit deze bepalingen blijkt dat de wet uitdrukkelijk de

terugbetaling voorziet van het positieve verschil tussen de referentieprijs en de uitoefenprijs en daarvoor de bepaling van een uitoefenprijs; met andere woorden, op alle capaciteiten die deelnemen aan het CRM, zou een uitoefenprijs moeten worden toegepast. Kan in deze omstandigheden de vervanging van de verklaarde marktprijs door de uitoefenprijs niet worden beschouwd als een afwijking van die regel, die niet door de Elektriciteitswet wordt voorzien? De omschrijving van de tekst zou moeten worden herzien zodat voor de bedoelde capaciteiten de vermelde marktprijs de uitoefenprijs is.

5.19. ARTIKEL 19

101. De CREG formuleert de volgende toelichtingen over deze bepaling:

- in paragraaf 1, 2e lid: wat betekent elastische vraag en aanbod?
- in paragraaf 2, 1°: op basis van welke gegevens worden de variabele kosten van de eenheden met dagelijks programma berekend? Ook op basis van de kosten van de afgelopen drie jaar?
- in dezelfde paragraaf zijn 2°, 3° en 4° te vaag geformuleerd; dit moet duidelijker.

6. CONCLUSIE

Op basis van de voorgaande elementen en dan in het bijzonder de argumenten vermeld in hoofdstuk 4 meent de CREG dat het voorstel van koninklijk besluit grondig moet worden herzien.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET	Andreas TIREZ	Koen LOCQUET
Directeur	Directeur	Wnd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Ontwerpvoorstel van koninklijk besluit dat de berekeningsmethodologie van de capaciteit en de parameters voor de veilingen in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme vastlegt